

Wiersze

o książkach
i czytaniu
zakładkach
książkowych
i bibliotekach

Augustów 2019

**Koncepcja
wydawnicza
i wybór wierszy**
Józefa Drozdowska

Opracowanie
Józefa Drozdowska
Leonarda Szubzda

**Fotografie
na podstawie
zakładek z kolekcji**
Alicji Bajkowskiej
Renata Rybsztat

Zakładka na str. 59
Józefa Drozdowska

**Logo Niedzielných
Pogwarek Poetyckich
przy Herbatce**
Renata Rybsztat

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna
Augustowskich Placówek Kultury
w Augustowie

Copyright © by Miejska Biblioteka Publiczna APK, 2019
Wiersze © by autorzy
Fotografie i logo © by Renata Rybsztat
Zakładka © by Józefa Drozdowska

Wydawnictwo okolicznościowe
z okazji XX Niedzielných Pogwarek
Poetyckich przy Herbatce
pt. „Zakładka do książki”
prowadzonych
przez Józefę Drozdowską i Annę Oleksy
w Filii nr 2 MBP APK
Augustów 16 czerwca 2019

Nakład 41 egz.

Bogusław Falicki

Ginący gatunek

My
pielgrzymi do Mekki słowa
siedziby Bractwa Gutenberga
szukający schronienia Ludzie Księgi
nomadzi poszukujący oazy w tomach

my
wyznawcy szeleszczących kartek
ślepnący badacze zwojów
ufający hieroglifom wciąż na przekór i mimo

wykarmieni słowem bardziej niż mlekiem
uzależnieni od druku mocniej niż od całej reszty

ginący gatunek ssaków wędrujących
od antykwariatu do wypożyczalni
od Empiku do składu makulatury
od hurtowni do bukinisty
i ze strychu znów do księgarni

wyznawcy idei
w której jeden za wszystkich
wszyscy za jednego
gdzie całość w jednym
i zupełna jedność całości:

KOSMOS LOGOS BIBLOS

O książkach i czytaniu

Irena Batura

Środki odurzające

Z inspiracji twórczością Jerzego Szaniawskiego

Codzienne wędrowanie

dla zdrowia...

Potrzebowała go dużo

teściowa Helena

do wspominania

Sprawdzałyśmy

opowieść Profesora Tutki

O urokach cichej uliczki

Na brzegach Netty weryfikowałyśmy

Opowiadanie „barwne”

Odпочywając przy stolikach

w barach

po szklance soku z marchewki

szybkim skokiem

odbijałyśmy się od współczesności

dosiadając

warkocza komety*

Rozciągał się zeń widok

na dziewięćdziesiąt lat

pełnych wydarzeń

* Warkocz komety z opowiadania „Łgarze Pod Złotą Kotwicą”.

Część z nich
moja towarzyszka
traktowała jak
Śnieg przeszłoroczny
Inne
stawały mi przed oczyma
i na kartce papieru

Po lądowaniu
Mama rozglądała się po sali
W jej oczach
wyczuwałam obraz
innego lokalu
i towarzystwo z
Opowieści Profesora Tutki

U drzwi mieszkania
żegnałyśmy chwile
zawisłe między niebem
a barowymi stolikami

Wracając z oblotu
wstępowałam do biblioteki
po następne środki odurzające

Augustów, 8 maja 2019

Alicja Bolińska

Książeczki Jasia

W pokoju u Jasia półki i półeczki,
a na tych półeczkach dla dzieci książeczki.

A na tych półeczkach książeczek bez liku!
Ta jest o królewnie, a ta o szewczyku.

Stoją sobie w rzędzie równo jak żołnierze,
gdy nadejdzie wieczór – Jaś jedną wybierze.

Do pokoju zajrzy mama albo tato.
– Poczytajmy sobie, bo już pora na to.

Śliczne te książeczki, gdzie na każdej stronie
smoki, czarownice lub krowy i konie.

A na dzisiaj będzie taka bajka krótka
o wilku, zajączku i o krasnoludkach.

Przez okno zagląda neon księżycowy.
– Co z Jasia wyrośnie? Chyba mól książkowy!

Grażyna Cylwik

* * *

ranek budzi się powoli
światło jak cień błądzi
kołowrotek dnia przędzie
czas krzyczy

zmierzch zapala lampę
spokoju
zaprasza na zimową herbatę
książka z zakładką czeka

czytam między słowem
a ciszą

Tadeusz Dawidejt

Powtórzony ogród*

Borges którego zaczarowano w książkę
Chodzi po rozwidlających się ścieżkach
I nie powiem jak dokładnie wygląda
Nigdy nie mogłem go wyobrazić i przypisać
Konkretnej postaci i posturze
Chociaż wiem że musiał być zasuszony i ślepy
Gdy karmi osobliwe zwierzęta które wyprzedziły czas
Żeby zdążyć w rozstrzelony druk cudzysłowów
(Każde zdanie jest cudzysłowem kiedy Borges jest książką)
Zawsze opowiada z finezyjną fikcją
Jego Ju Tsun przypomina wszystkich Ju Tsunów
Ale też każdego Ju Tsuna z osobna
Kawałek czarnego dębu wyrzeźbiony w wieżę
Lustro przechowane w piramidzie i grocik
Strzały zapomnianego scytyjskiego wojownika
Układają się w znaczenia które przeczuwał Chiron
Przepowiadając śmierć Herkulesa
Granica tych podobieństw jest bliska prawdy
W czterech kierunkach porządkuje ogród
Nawet jeżeli trudno nam uwierzyć
Na granicy błędu ustalamy problematyczny margines
Jak w Pascala dogmacie o wątpliwości

* „Dotykanie czasu”. Białystok 1997. - (Świętojańska Seria Poetycka, 15/ pod red. J. Leończuka), s. 22-23.

Stwarza załączek wiary

W Borgesa i ogród i stado czworonożnych centaurów

I figury z szachownicy Haruna ar-Raszida

Bogusław Falicki

Z okazji Światowego Dnia Książki*

Do Świętego Jana
każda noc czytana

a po Świętym Janie
w ciągu dnia czytanie

od Barbary do Moniki
to jest czas na limeryki

w każdy czwarty poniedziałek
czytaj głośno choć kawałek

czyście smutni czy weseli
bierzcie książkę przy niedzieli

wiosną latem czy jesienią
niech nawyki się nie zmieniają

zimą podnieś swą poprzeczkę
jakąś trudną weź książeczkę

niech cię nazwą książkożercą
niech ci w brzuchu dziurę wiercą

* 23 kwietnia.

nie odstępuj ksiąg czytania –
tego życzy lektur maniak!

Krystyna Gudel

Książka

Czy to piątek, czy niedziela
w książce znajdziesz przyjaciela.
Dobrą radą ci posłuży,
kiedy wdepniesz do kałuży.
Jak parasol cię ochroni,
kiedy wietrzyk będzie gonił.
Gdy nadejdą smutne chwile,
bawić będzie jak najmilej.
Kartki szumią i szeleszczą.
Czytaj książkę, jeszcze, jeszcze...
i pogłębiaj mądrość, wiedzę.
Książka nigdy nie zawiedzie.

Regina Kantarska-Koper

Poeta odbiera książki z wydawnictwa

1.

litery

słowa drukowane!

nareszcie przybyły
oczekiwane niecierpliwie
z nadzieją że są
wielkiej wagi

oj są!
odczułam to na własnym grzbiecie
wtaskując ciężkie paczki
na wyżyny pięter

teraz mogę rozsypać je wśród ludzi
nakarmić ich mądrością tłumy...

2.

tłumy?...

może na tę ucztę przyjdzie garstka
z apetytem na poetycką strawę
okraszoną smakowitym rymem
wyszukaną metaforą

dla amatorów tradycyjnych smaków
subtelnych salonów
czasem niestrawne są
połączenia językowych składników –
wyrazów prosto z ulicy
lub nawet z rynsztoka

obraźliwe porównania
połamany szyk zdań – nie zdań
pomyłone kropki
chore przecinki
wszystko wymieszane
w bezsensowny bełkot

desperacki krzyk
ja jestem!

Regina Kantarska-Koper

* * *

zamyślony poeta wyszedł ze spotkania
z entuzjastyczną publicznością
która żarliwie chłonęła jego słowa
i uwznioślona frunęła ku obłokom

poeta duszę włożył i całe jestestwo
w swoją poezję pisaną krwią z tętnic
nie spał i nie jadł oszczędzał na tomik
żeby podzielić się z czytelnikami
tym co Duch Święty raczył mu objawić

nie jadł i nie spał z tremy przed spotkaniem
chciał jak najcelniej trafić do umysłów
i miał wrażenie że mu się udało

– może ktoś wreszcie kupi moją książkę –
nikła nadzieja zaświtała w sercu
lecz szybko zgasła
i jakaś gorycz osiadła na duszy
głodnego poety karmiącego tłumy

Bożena Klimaszewska

* * *

Przyjaciółko moja
Dotykam cię
Głaszczę – oglądam
I zapach twój niepowtarzalny
Wciągam głęboko w płuca
Ty - druga po mojej matce
Pokazałaś mi świat
Nie dałaś zapomnieć
O latach bezpowrotnie minionych
Czasem fantazjujesz
Słodzisz
Albo dajesz cenne rady
A ile w tobie słów
Mądrości
Kochać cię będę – dziś obiecuję –
Do końca
Mojej starości
Książko!

Czesław Kowalewski

Spotkanie z Małym Księciem

Pamiętasz przyszła jesień
Wówczas jeszcze nie taka
Okrutna bura i zła
Ty czekałaś niecierpliwie
Ja czułem nowej przygody zew
Tym razem wybraliśmy się
Na Czarny Ląd
Tam niebo rozgrzane
Na jedną wielką biel
Tam władzę mocno trzyma
Wszechwładny żar

.....

Mały Książę szykował się
W daleką drogę do róży
Pokrzepił nas swoją wiarą
W miłość i dobro
Drzemiące w każdym z nas
Uściskał przytuliwszy
Do serca czystego
I odszedł
A my zakładko
Tacy beztroscy
Wróciliśmy
Do naszej jesieni

Celina Mieñkowska

* * *

Jestem literą
gdy czytam przez sen literacki szkic

Jestem werselem
gdy piszę pierwszą w życiu książkę

Jestem poezją
kiedy opieram się na wartości słów

Janina Osewska

* * *

Nina czyta dzieciom książki
po kąpieli i dobranocce o dziewiętnastej trzydzieści

dzisiaj chodzi się z dziećmi na koncerty
do późnych godzin nocnych popijając piwo

nic dziwnego że w szkołach zatrudnia się
więcej psychologów niż bibliotekarzy

[1985]

Małgorzata Dorota Pieńkowska

Księga*

Płótno niegdyś nakrapiane złotem
Z okuciami trwalszymi niż czas
Sprzączka na wpół przetarta
Zapach sprzed stu lat

Pod trwożliwą wędrówką palców
Odkrywa się serdeczny kształt
Niskie sklepienie w półokrąg
Smukle pnie się ku górze
Rozkwita promieniście jak słońce
Hostii znak

Potem gładzisz powoli i tkliwie
Zamodlone krawędzie kart
Wysypuje się Święty Józef
I żarliwa modlitwa z kolędy
Na obrazku poczerńiałym z miłości
Rok 1935

I nie wrócił jej syn marnotrawny
A ziarna wschodziły kąkolem
Święta Księgo mojej zmarłej babci
Wybacz proszę
Że gaj oliwny poznaję dopiero dziś

* „Życie mi smakuje”. [Etk 2016], s. 46.

Waldemar Pieńkowski

Dama w Augustowie

Przy ławce w parku, w centrum Augustowa,
Szeroko rozłożona *Dama kameliowa*
Leżała z wypiętym do góry grzbietem,
Prowokując i tęskniąc za facetem,
Który silnymi dłońmi by ją obejmował.

Joanna Pisarska

Brewiarz*

Tadeuszowi Dudkowi

zanurzam się i niemal od razu głębia
tajemnica otwiera się niczym szczelina raju
jestem drobiną w kołysce fali
jak w ciepłej dłoni

zanurzam się i nic się nie powtarza
wokoło przestwór pracowity i żyzny
sytość zupełnie inna niż na lądzie
siły wracają z każdym łykiem

zanurzam się i zmienia się optyka
ciemność jest światłem
światło zmienia moją ciemność
otwiera nieznany horyzont

* „Przez mrok, przez błękit” / R. Kantarska-Koper, D. Łabanowska, J. Pisarska. Białystok 2014.
- (Kajety Starobojarskie, nr 8 / wybór i red. R. Kantarska-Koper, J. Pisarska), s. 44.

Joanna Pisarska

Książka*

Jeżeli miłość nas przerasta

Ryszard Krynicki

dotykam kartek książki którą mi podarowałeś
dawno temu w czasie który zdawał się płynąć
tylko dla nas obiecując godziny na przemierzanie
kolejnych stron jak ulic miasta

dotykam kartek tamtego czasu
zatrzymanego ulicami książki
prowadzącymi nas pomiędzy mury kamienic
w sepii tuż przed zachodem gdy echo
odbija pojedyncze kroki
przypadkowego przechodnia

nasze kroki
w mieście tej książki
którego nie przemierzaliśmy razem
osobnym mieście dla każdego z nas
zamkniętego w sobie naprzeciw
przemijaniu

*„Odblaski nocy. XXII Chojnicka Noc Poetów”. Chojnice 2016, s. 53.

Jan Saczko

Książka

książko
garści słów zaczerpniętych mimo...
książko
twoich włosów zapach
na moich ustach
wrzosów ślad
książko
kochanko bez grzechu
szelest twoich kartek
niczym szept sukni sennej
myśli na schodach...
jeszcze kilka stopni
i w osiemdziesiąt dni pokonasz świat
uratujesz księżniczkę (nie)wątpliwej urody
która utknęła w wieży
za siedmioma górami
i rzekami siedmioma
i nie pozwolisz by spłonęła
chyba że z namiętności

Jan Saczko

Kto czyta

Nocą
na półkach śpią
czekają aż je uwolnię

śmiechu wart rycerz
rodem ze złomowiska
jego rdzawe piękno
każe wątpić
w porządek świata

król
nagi i bogaty w pychę i rację
kroczy
pełen dostojeństwa i wiary
wśród tłumu gapiów
leniwych uczniów
rotterdamskiego Erazma
nagie
    dwunożne
        zwierzę

jak to?
żadnego mandatu
za obrazę moralności?

książki
budzą mnie
kuszą
kurzem
wspomnień...

Kazimierz Słomiński

Dobra książka

Kiedy do gustów trafia takowa,
to i zakładki robią się w głowach.

Pochwała książki

Po to i bywa tak znakomita,
byś się i siebie mógł w niej doczytać.

Poeta

Ma interes oczywisty
wpisać się do ksiąg wieczystych.

W książkach

W książkach prawdy jest w dwójnasób,
bo w nich duch i zaduch czasu.

Leonarda Szubzda

Droga A.

bez ciebie nie umiałabym
wciąż zachwycać się światem
każdym powszednim dniem
zwyczajnym miejscem i zdarzeniem

przekonałaś mnie – można stać się wiatrem
buszującym w koronach drzew
ptakiem gnieźdzącym się w chmurach
gałązką jabłoni

jak ty – potrafię układać modlitwy
posyłam je do nieba za pośrednictwem drzew
wierzę że one nocą
mówią przez sen

najbardziej lubię brzozy w weselnych sukniach
zawilce i białe róże w dniu zaślubin
nadaję imiona nienazwanym miejscom
opowiadam o nich ptakom

sny mam najczęściej lawendowe
bez trudu odczytuję znaki z innych planet
uczę się mowy naszych braci – kamieni
z łąk rozległych zbieram metafory

zapamiętałam najważniejsze z twoich rad
nie popełniać dwa razy
tych samych błędów
cieszyć się póki nocą
nad zielonymi wzgórzami za oknem
świecą znajome gwiazdy

jest dobrze
dziękuję Droga Aniu

Krystyna Walicka

Edukacji pierwsze kroki,
lekcje, które w świat szeroki
elementów polskiej mowy
małe dzieci prowadziły,
etapami z ortografią
naturalnie poznawały,
tak, by każdy mały skrzat
alfabet poznał dokładnie,
rozumiejąc, co czyta dobrze i ładnie,
z podstawową wiedzą szedł przez świat.

Krystyna Walicka

Pierwsza

Pożółkłe, pozaginane kartki,
zielona, wytarta okładka.
Na niej dzieci gromadka.
Ponad stuletnia książka,
którą z sentymentem wspomina
wnuczka, matka, babka i prababka.
To ona otworzyła przed nimi
świat piękny, nieznany, ciekawy,
poprzez proste teksty ucząc,
jak łączyć litery w sylaby,
w zdania wyraz z wyrazami.
Trudno zliczyć, ile to pokoleń
małych Polek i Polaków,
poznając Ali, Olka, Asa świat,
uczyło się z tej książki,
ponieważ ma ona więcej
niż wolna Polska lat.

Ewa Jolanta Wojtków

Książka to – stworzenie...

Książka to jest takie magiczne literackie
stworzenie,

które teleportuje nas
do innego, nowego świata.

I nie pytaj mnie
szczegółowo, jak
przedostać się fizycznie w świat
zapisany na stronach
kart białych.

Powiem, że wypełnia mnie
doszczętnie, buduje mnie dogłębnie,
uszczelniając życie szarej codzienności...

I nie pytaj mnie o dni,
na które z tęsknotą czekamy.

Bo według mojej ścieżki
w twardych ryzach okładki
zatrzymanej, same transformują
moją i twoją – każdego z nas – świadomość
ziemskich bezwzględnych realiów.

Małgorzata Zachorowska-Falicka

Dialog (nie całkiem futurologiczny)

– Zwiedzamy kolejne mieszkanie
i znowu rozczarowanie!
Tak czysto, pusto i biało –
zamieszkać by się nie chciało!
W pokoju jadalnym, sypialnym
jest jakiś klimat szpitalny...
Nic tylko się rozchorować,
a już na pewno – głodować!
Kiedyś to były mieszkania!
W tych nowych już nie zjesz śniadania
i koniec też z obiadami –
nigdzie regałów z książkami.
Pamiętasz jak między kartkami
deser się trafił czasami?
Suszone liście i kwiatki,
z papieru czy wstążki zakładki...
Kolacji nie będzie niestety,
bo poznikały gazety!
Żadnej lektury nie mają.
Czy ludzie dziś nic nie czytają?

– Jak widać, poza tym teraz
wszystko ma być w komputerach.
Książki są w małym czytniku,
gazet w smartfonie bez liku.

Oszczędność miejsca w mieszkaniu,
nie mówiąc już o sprzątanu:
kurzu nie trzeba wycierać
(no chyba, że z komputera).
Ludzie się stali wygodni,
a my chodzimy wciąż głodni...

– Te książki elektroniczne
są dla nich bardzo praktyczne,
nas mogą jednak zagłodzić,
lecz kogo to dzisiaj obchodzi?
O nas już nikt nie pomyśli –
tacy to z nich egoiści!
Padł ekosystem domowy,
bo ludziom nie przyszło do głowy,
że z mieszkań swych duszę wygnali,
gdy książki powyrzucali.

– Tym niechaj martwią się sami,
ale co z nami, co z nami?
Dokąd my biedni pójdziemy?
Gdzie swoje miejsce znajdziemy?
Miasto – to jedna frustracja:
tu knajpa, tam restauracja,
pozamieniano księgarnie
na banki, sklepy, kawiarnie,
bary, lodziarnie, pizzerie
i inne tam fanaberie.
Sieć bibliotek się kurczy,
a w brzuchu ciągle nam burczy...

Jedyne wyjście, mój bracie,
to schronić się w antykwariacie.
Pędźmy, bo z głodu padniemy
nim jeszcze jakiś znajdziemy!

– Masz rację, nie ma co zwlekać,
już się nie mogę doczekać
tych stronic, wyklejek, okładek,
obwolut i pięknych zakładek!
Powieści, nowele, poezje...

– Wszystkiego samemu się nie zje,
wystarczy dla krewnych, znajomych
tak samo jak my wyposzczonych.
Społeczność ogromną stworzymy
i resztę tam życia spędzimy.
To jest jedyny ratunek,
by nasz ocalić gatunek!

Takie to były rozmowy
dwóch starych moli książkowych.

O zakładkach do książek

Grażyna Cylwik

Zakładka

pamięcią jesteś
tęskni za tobą książka i oko
czytasz ze mną
strofa za strofą
chłonę wiedzę
bogacę słowo

zegar mówi dobranoc
tulę książkę do snu

uśmiechasz się do mnie
czekasz...

Józefa Drozdowska

Nad zakładką z majolikowym dzbankiem i dzikimi kwiatami *

Leonardzie Szubździe

Może to był ten moment
kiedy wrócił znad Rodanu
Jeszcze włosy i poły marynarki
rozwiewa mu mistral
Majolikowy dzbanek z ozdobnym uchem
wypełniają dzikie kwiaty
czekając na cud
kiedy pod pędzlem zobaczą się
niekoniecznie takie jakie są
ale jakie rodzą się ponownie w głowie malarza
Przyniósł je przed chwilą
z nadrzecznych łąk
Chwieją się na obrazie
niczym pod gorącym niebem Arles
Co to za kwiaty rozmyślałam
odkąd patrzę na podarowaną mi zakładkę?
Dzika lawenda królująca w Prowansji
gałązki ostrożnia bądź mikołajka
pospołu z mniszkami
zdają się rozsadzać swym żywiołem ceramikę
Gałązka rzucona obok dzbanka
i filiżanka tak lekka iż zdaje się

* Obraz „Majolikowy dzbanek z dzikimi kwiatami” Vincenta van Gogha powstały w Arles w 1888 r.

że nie doniesie się w niej napoju do ust
a obok trzy jędrne cytryny
złociejące w zachodzącym za cyprysowy gaj słońcu
Tuż po północy
zakładam miejsce w czytanej książce
We śnie widzę jak cichnie
ostrożnie upijając łyk herbaty
z eksponowanej filiżanki
a potem idziemy
połem lawendowo-mniszkowym
nad Rodan kąpać się
z bledniejącymi gwiazdami

Sierpień 2019

Celina Mieñkowska

Haiku z zakładką

W książce jest światłem

dla moich oczu.

Dziś - lampą w twoich rękach.

Anna Moczek

* * *

Przyjaciółko droga
Zakładko
Wędrujesz ze mną
Po kartach książek
Pozwalasz przeżywać
Treści w nich zawarte
Jesteś ze mną w każdej chwili
Na dobre i na złe
Kiedy biorę cię do ręki
To tak jakby świat się
Przedemną otwierał
Nowe lądy
Miasta i ludzkie dusze
Widzę lasy i pola zielone
Łąki pełne kwiatów
Przestrzenie pokryte śniegiem
Myśli niedościgłe
Nieodgadnione
I niech tak zostanie
Do końca mych dni

Irena Słomińska

Zakładka

Zakładka w książce, zakładka w umyśle.

Tu się zatrzymałam, na pograniczu światów:

autora i mojego. Odrębnych kreacji.

(Spódniczka też mnie kreuje – plisowana).

Z mentalnego obrazu i fabuły się stałam.

U progu książki, jak wejścia do domu.

Szkoda, że nie dzielisz ze mną jego przestrzeni.

Twój świat tworzą komputery, mój – intymność
książki.

Wierzę, że się spotkają. Tak powszechna jest nauka
języków obcych, a przecież bliskich sobie.

Kiedyś się wyczerpie nieograniczona perspektywa
internetu.

Tak naprawdę z chaosu powstaliśmy.

Nieokreślonych formą przekazu

wewnętrznych światów. Własnych.

I cudzych. Na strunie promienia już staje się muzyka,

która ukształtuje drogę. Moją,

gdy dojrzeję, aby się wyzwolić.

I użyć swojej wewnętrznej zakładki.

Kazimierz Słomiński

Do czytelnika

Zgłębić książkę do ostatka
może pomóc ci zakładka.

Do poduszki

Stronę w książce założyłem,
żeby wiedzieć, gdzie co śniłem.

Potrzeba zakładki

Książka ducha winna Bogu,
nie zaginaj więc jej rogów.

Zakładka

Kartkowałem kiedyś strony,
wypadł autor zasuszony.

Piotr Waldemar Wiśniewski

Historia pierwszej zakładki

bytów wszystkich przeżyć nie zapiszę
jedno podkradło się dokuczając nocy
by wspomnieć o infantylnej robótce
z kliszy oczyszczonej ze zdjęć

z kolażem zaszywanych wycinanek
z dokładnością kordonku w łączeniach
perforacji urywku ex foto-filmu
z minimalnie manualną pomocą pani
i przy rzeźbie językiem powietrza
z prawie męki tworzyło się własne
dzieło napuszone samozadowoleniem
po frędzel wystający z książek

Piotr Waldemar Wiśniewski

O rozstaniu z zakładką

między eskapadami do biblioteki
ukrytej na Starej Poczcie
moja pierwsza zakładka oczekiwała
na ciągi dalsze przerw w zaczytaniach

w końcu odeszła na zawsze
na użyteczność innym czytającym
oddana z wymianą lektur
teraz chciałbym
by choć jeden wiersz po mnie
posłużył za zakładkę w czyjejś pamięci

Piotr Waldemar Wiśniewski

Przy okruchach po jastrunie

Ze starego zeszytu małolata
z zapisami nie do odczytania
wypadła raz przesuszona zakładka
by z kwiatka utworzyć okruchy
budzące z pamięci epizod próby
pogoni za wizją szczęścia w istocie
co uderza we wzrok nagłą falą
przy spokoju gorących brzegów
półwyspu Goła Zośka

Chwilą gonię lata wonie
i zawrót głowy dziewczyną
gdy zbyt późno zerwałem się
ze złocieniem pospolitym

Ona zdążyła odpłynąć wśród wioseł
w połyskach słońca od Rospudy
by wracać już tylko w hipotezach
ile utraciłem

Wypadła suszka z drżenia dłoni
krusząc się w pamięci płatkach
co wraz z uczuciem też uschły

Zielony zapis zeszytu
z treścią od pierwszego wejrzenia
stał się z okruszynami płatków
niepodarowanego jastruna
ale po latach powstał wiersz nowy

Zofia Wróblewska

Zakładka

Zakładka to dyskretna przyjaciółka książek
to cichy pomocnik czytelników
albo bezcenne trofeum w kolekcji
A często bywa przyczyną wzruszenia
bo przywołuje piękne wspomnienia

Brańsk, 31.05.19 r.

Krystyna Zawadzka

Niby zakładka

Kiedyś okrywał czekoladowy cukierek
lśniąca szatą niczym złoty pierścionek
na palcu zakochanej dziewczyny
potem pełen przygód wędrował
po żółkłych stronach przepływającego czasu
nasyconego wyobraźnią autora
wykreowaną bogactwem liter
dzisiaj odnaleziony w czeluściach
zakamarków starej baśni niby zakładka
wywołuje żywe wspomnienia z dzieciństwa

0
bibliotekach

Irena Batura

W rzeszowskiej bibliotece*

Przychodził często
wymieniał ciężkie tomy
na inne

– *Bo proszę pani
co to jest determinizm
i gdzie się zaczyna indeterminizm?
Usunęli mnie z seminarium
a ja nadal nie pojąłem problemu
o który pytałem
każdego wykładowcę*

– *A może pani wie
gdzie kończy się determinizm?
Bo proszę pani
grała orkiestra w „Jutrzence”
upalna noc
tony walca
która z filozoficznych doktryn decydowała
gdy brałem w objęcia kobietę*

– *wie pani
z tych co czekają nad ranem
pod lokalami dla klientów
Cały plac Wolności był nasz
walc wciskał się w bramy
wychodzili z nich
w księżycową poświatę*

* „Minione, trwałe”. Warszawa – Gołdap 2017, s. 22-23.

*„pasterze nocy”
patrzyli na nas
Nie było szczęśliwszego tańca
na świecie
niż ten
– Czy to był determinizm
czy indeterminizm
proszę pani?
A ja wiem to
że kilkadziesiąt już lat
zazdrozczę memu czytelnikowi
odwagi do wolności*

Augustów, 1 lutego 2013 r.

Józefa Drozdowska

Czytelnia na Starej Poczcie*

Helence Mancewicz

Cisza, jakby usnął tuż obok na poddaszu
anioł z głową zwróconą ku niebu.
W klasycystycznych okienkach z naprzeciwka
omdlewają różowe pelargonie
i jaskółki zahipnotyzowane przez słońce.

Białe, pierzaste chmury od Netty
powoli przenoszą się nad miasto.
I zaraz tutaj przybędą,
postoją chwileczkę i odpłyną w dal,
jak historia tego półtorawiekowego miejsca.

A tu, w zaciszu za moimi plecami, stoją książki,
których nikt nie chce dzisiaj ani czytać, ani przeglądać.
Przecież to lipiec, a na dworze upał
i jeziora zachęcają, lśniąc w słońcu.

I wiszący zegar, co kukułkę sprzedał na jarmarku,
nienakręcany, czas zatrzymał, którego już nie ma.
Żeby nie topole wysokie nad komin
i żeby nie łąki z Leśmianowskich wierszy, które czytam sobie,
miałabym wrażenie, że już nie istnieję
i już nic nie żyje w tym mieście.

* „Najprościej”. Red. K. Słomiński 2010 nr 2 (88), s. 14.

A tu telefon z dołu, z wypożyczalni, a w nim głos Helenki:

– *Józka, czy chcesz wody na herbatę?*

Chcę, a więc nie umarłam wraz z upałem.

Augustów, 16.07.1986 r.

Krystyna Gudel

Systematyczny czytelnik

Co dzień odwiedza bibliotekę,
jest w tym zakresie oblatany.
Na książki zerka jednym okiem –
w bibliotekarce zakochany.

Jan Saczko

Biblioteka

Gdy rodacy Manna i Goethego
weszli do wsi
by krzewić k u l t u r ę
podpalili pogrzebowy stos
bibliotekę powszechną
postali chwilę nad zgliszczami
i nim żagiew ogarnęła wszystkie regały
ruszyli dalej
kres zadania powierzając ogniovi
wtedy osmalone paluchy wiejskiego wyrostka ocaliły
Książkę
Małego Rycerza
i jego przyjaciela z bielmem na oku
wyciągnęły
jak smakowite ziemniaki
z żaru i popiołu

**Wierne
Oddane
Kochane
Jedyne**

Suczka - Żanyczka

Koty - Matylda

- Maurycy

- Tola

- Criszka

Fot.
Józefa
Drozdowska

Zakładka z moimi Przyjaciółmi

Józefa Drozdowska

W Sankt Gallen – mieście Świętej Wiborady opiekunki miłośników książek

W rzeński kwietniowy poranek
rozświetlony światłem niedawnej Wielkanocy
wiatr powiewa girlandami z wydmuszek po jajkach
obwieszonych wokół fontanny ze Świętym Gallem
Nadleciał ze wzgórza Rosenberg niosąc na swych skrzydłach
misterne koronki chmur które w moment pokryły całe niebo
I zdaje się że strzeliste bliźniacze wieże katedry
lewitują nad miastem
Zastukał w wykuszu kamienicy o szybę w oknie
które dziewczyna uchyliła wietrząc pokój
z resztek snu i już słysząc dzwonienie
po całym Starym Mieście
Pod niebem jakby powstałym pod palcami tutejszych hafciarek
niczym oranci klęczą sylwetki
kościółów Świętego Wawrzyńca i Świętego Magnusa
recytując poranną jutrznię
Wody Steinach spięte arkadami mostu wtórują im szumem
a ptak wiosenny śpiewem
Wszystko to uwerturą do wielkiego oratorium ciszy i zadumy
w benedyktyńskich murach opactwa i katedry
w zapiskach starych ksiąg i zawierzeniach zanoszonych przed ołtarze
Tak oto widzę twoje miasto Święta Wiborado
mniszko schylona nad krojem habitu
ropiejącym wrzodem ubogiego
nawiedzającego twoją cełę

cierpliwie ścierającą kurze z ksiąg iluminowanych Słowem i złotem
zapatrzoną w Światło Wielkanocnego Poranka
spływające potokiem na klasztor

Sankt Gallen, kwiecień 2003 – Augustów, lipiec 2019

Spis treści

- Bogusław Falicki, **Ginący gatunek** 3
- O książkach i czytaniu**
- Irena Batura, **Środki odurzające** 6
- Alicja Bolińska, **Książeczki Jasia** 8
- Grażyna Cylwik, (...) **ranek budzi się powoli** 9
- Tadeusz Dawidejt, **Powtórzony ogród** 10
- Bogusław Falicki, **Z okazji Światowego Dnia Książki** 12
- Krystyna Gudel, **Książka** 14
- Regina Kantarska-Koper, **Poeta odbiera książki z wydawnictwa** 15
- Regina Kantarska-Koper, (...) **zamyślony poeta wyszedł
ze spotkania** 17
- Bożena Klimaszewska, (...) **Przyjaciółko moja** 18
- Czesław Kowalewski, **Spotkanie z Małym Księciem** 19
- Celina Mieńkowska, (...) **Jestem literą** 20
- Janina Osewska, (...) **Nina czyta dzieciom książki** 21
- Małgorzata Dorota Pieńkowska, **Księga** 22
- Waldemar Pieńkowski, **Dama w Augustowie** 23
- Joanna Pisarska, **Brewiarz** 24
- Joanna Pisarska, **Książka** 25
- Jan Saczko, **Książka** 26
- Jan Saczko, **Kto czyta** 27
- Kazimierz Słomiński, **Dobra książka, Pochwała książki, Poeta,
W książkach** 29
- Leonarda Szubzda, **Droga A.** 30
- Krystyna Walicka, **Elementarz [akrostych]** 32
- Krystyna Walicka, **Pierwsza** 33
- Ewa Jolanta Wojtków, **Książka to – stworzenie...** 34

Małgorzata Zachorowska-Falicka, **Dialog (nie całkiem futurologiczny)** 35

O zakładkach do książek

Grażyna Cylwik, **Zakładka** 39

Józefa Drozdowska, **Nad zakładką z majolikowym dzbankiem i dzikimi kwiatami** 40

Celina Mieńkowska, **Haiku z zakładką** 42

Anna Moczek, (...) **Przyjaciółko droga** 43

Irena Słomińska, **Zakładka** 44

Kazimierz Słomiński, **Do czytelnika, Do poduszki, Potrzeba zakładki, Zakładka** 45

Piotr Waldemar Wiśniewski, **Historia pierwszej zakładki** 46

Piotr Waldemar Wiśniewski, **O rozstaniu z zakładką** 47

Piotr Waldemar Wiśniewski, **Przy okrucu po jastrunie** 48

Zofia Wróblewska, **Zakładka** 50

Krystyna Zawadzka, **Niby zakładka** 51

O bibliotekach

Irena Batura, **W rzeszowskiej bibliotece** 53

Józefa Drozdowska, **Czytelnia na Starej Poczcie** 55

Krystyna Gudel, **Systematyczny czytelnik** 57

Jan Saczko, **Biblioteka** 58

* * *

Józefa Drozdowska, **W Sankt Gallen – mieście Świętej Wiborady opiekunki miłośników książek** 60

Spotkaniu literackiemu towarzyszyła wystawa zakładek do książek z prywatnych kolekcji Alicji Bajkowskiej, Józefy Drozdowskiej i Małgorzaty Zachorowskiej-Falickiej.

Udostępniono również prace wykonane (z inspiracji Lidii Alicji Karpińskiej) przez uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. E. Młynarskiego w Augustowie oraz eksponaty powstałe podczas warsztatów prowadzonych przez Krystynę Zawadzką w Ośrodku Rehabilitacyjno-Szkoleniowym im. św. Ojca Pio w Kuriance.

Krzysztof Anuszkiewicz zaprezentował miniaturowe zakładki ze swojej kolekcji numizmatycznej.

W czasie spotkania można było również obejrzeć dawne elementarze przyniesione przez Krystynę Walicką.